

cos de Cervera, núm. 24; i el NL *Bellita* a Benissa (xxxiv, 84.12).

Belliure, Bellviure, V. Biure

BELL-LLOC

1) Lloc del te. Conat. 1163: *Bello loco*; 1359 i 1395: *Bell Loch* (Alart, *BuSAPyrOr* x, 83; *Do. Ge. Hist.* 27; 10 *CoDoACA* xii, 123); 1371: *Pulcro Loco* (*Stils Vfr. Cfl.*, 41r); *Bell loch* S. xvi (ms. 133, B.N.P., f° 66).

2) Santuari te. Dorres, pron.: *billók* (a Ur, xxiii, 65.23); Brousse (*Cerd. fr.* 18 i 321.6); ja *Sta. M. de* 15 *Pulcro Loco* 1388, *Belloch* 1579 (Brousse, 322).

3) Veïnat, santuari i riu que desemboca en el Segre provinent del Cadí, te. Alàs.

4) Veïnat te. St. Climent Sescebes, pron.: *billók* (xxii, 55.5).

5) Veïnat i balneari (= la *Font Picant*) te. Santa Cristina d'Aro, pron.: *billók* 1920, Llagostera, 1958 a Sta. Cristina, Castell d'Aro i Calonge; 1359: *Belloch* (*CoDoACA* xii, 97, 102).

6) Pron.: *billók* ermita, entre St. Aniol de Fines- 25 tres i La Barroca (xlv, 97, 101).

7) Veïnat te. La Roca (Vallès): «Castell de *Belloch*» 1939 (*CoDoACA* xii, 13).

8) Santuari te. Santa Coloma de Queralt (Reig Vi- 30 lardell).

9) *Bell-lloc* (d'Urgell), pron.: *bellok* 1920 a Molle- rusa i Juneda; id. 1964 a Artesa, id. o *billók* 1931 a Alcoletge.

DOC. ANT. 1168 (GGC, 157); 1172: *Bello loco* (Kehr, *Papsturk.* 450); 1181: *Bel Log* (*Cart. Tavèr-* 35 *noles*, 169.27); 1185: *Belloq* (MiretS., *Castellbò*, 169); 1333 (*BABL* v, 122); 1359: *Bell-loch* (*CoDoACA* xii, 16).

10) Alqueria del te. de Patraix, oït *bellok* i *bepl-*, Giner March, 1963.

Com a cognom sento *bellok* a Torrent (xxx, 138. 24), i *Belloch* a Xilxes (xxix, 199.19). Amb *n* és una alteració, com *Benlliure*, deguda a la influència dels noms moros i moriscos en *Ben-*; de data no recent: «A Cinchtorres --- la meitat de una vinya que solie 45 ésser d'en *Benloch*» Capbreu Milian, Morella a. 1443 (f° 89v).

En fi, hi ha (11) BELL-LLOC del Pla (SGuarnet, *Nom.* 1966), on no es tracta d'una alteració del nom 50 català, per influència amorisca, sinó probablement al contrari, d'adaptació al nom divulgat, d'un nom mossàrab *Perealac(b)* —d'origen ben diferent. Pron.: *bellok* a l'Alcorta (J. G. M. 1935); i així ho escrivia ja Cavanilles: «En las cercanías de *Belloch* está la loma que divide el curso de las aguas, corriendo parte de ellas hacia la llanura del Arco y las otras, al N., hacia Las Cuevas» (I, 65).

El nom antic el coneixem bé gràcies a l'important llibre de Mn. Betí, *El Castillo de Mirabet*, que en 60

tracta a les pp. 297-300 i 302-3, com fruit dels seus erudits i crítics treballs.

Partim de la carta de població, de l'a. 1250, que dóna com afrontacions del terme, partint de les alqueries de «*Beniayxo* et *Tabalçar* cum term. de *Benifamez* ['Vilafamés'] --- et vadit ad podium *Perealach* et a podio *Perealach* vadit ad barrancum --- de *Subarra* --- Penes --- *Petramfictam* ---» (conservada en còpia notarial a l'arxiu de la vila i reproduïda in extenso per Betí i per Font Rius, *C. d. p.*, § 291, pp. 425.1f i 805).

Mostra Betí que les alq. de *Beniayxó* i *Tabalçar* eren a «las vecidades de Cabanes, y el grupo poblador escogió, para construir una villa, un lugar a 2 k. de *Beniayxó* —doncs, al peu del *Perealach*—, que no tardaria en denominarse *Benlloch*: la edificació era ya real hacia 1266, pues en la división realizada este año correspondió al Cabildo la villa de *Benlloch*» (Betí, pp. 186 i 300). No dubtem que la semblança d'aquest singularíssim i repetit *Perealach* amb *Bell-lloc/Belloch* no és casual, i que aquest és adaptació catalanitzant d'aquell.

L'explicació lingüística d'aquell no és pas ben clara, però sí evident que és mossàrab, nom romànic heretat d'abans de la Conquesta. Però puix que es tractava d'un puig, i tot el conjunt del país és rocós i accidentat de veres (cf. les *Penes*, i el barrancum de l'acongotat *Sobarra* que avui coneixem), ja es veu que aquí hi ha d'haver un compost de PETRA: els 30 NLL que s'hi formaren, compostos, perden la -t- no sols en català, sinó, quasi tant, en el domini castellà i especialment el mossàrab. Entre molts, el val. *Peranxisa* PETRA INCISA (art. infra), el granadí *Parapanda* PETRA PANDA (veg. l'art. *Pàndols*), els nombrosos *Peralta* i *Peralva* andalusos.

En el 2n. membre podem reconèixer el pre-romà LACCA/LECCA que s'ha trobat amb vasta dispersió en el *DECat* v, 13, 14, 16, 20 etc.; el rossell. *llaca*, cat. *llacorella*, la variant amb e, en els NLL ross. *Leca*, i 40 *Llec* (art. infra), oc. ant. *leca*, i fins un arabitzat *Wadi-Lakko* (*DECat*, 16a20). Posem-hi, doncs, a la base PETRA-DE-LACCA (o -LECCA). Intervenint també aquí, l'àrab substituïria DE pel subordinant *al-* dels compostos aràbics, a la manera dels *Hinş al-Farâg* (> *Aznal-šarache*), *Manzl al-Faşşâr* (> *Massalfassar*), o el *Tabalçar* de la carta de 1250. I és sabut que la pronúncia morisca canviava la -a en -e: *Pere-a(l)-lak(e)*. O bé també a base de LECCA, per la e = a de l'àrab. En fi, accentuant-se l'arabització això ja sonaria *barelâq*, que els repobladors catalans havien de canviar en llur familiar *Bel-lloc* inevitablement.

Així ho trobem ja des d'aleshores en els textos. 1277: *Belloch* (MtzFdo., *Doc. Val. ACA* II, 339); S. XIV: *Bell-lloc* (índex del R. Patr.); S. XVI: id. (Memor. 55 Muñoz, *BSCC* XIV, 431). Reglè troba a *Bell-Loch* 78 cases de cristians vells, obedients al Mestre de Montesa (p. 104).

Bellmaig, V. *Bell Bellmarsana* (Serdinyà), V. *Marçana*, Vall- *Bellmirall*, V. *Bell*